

שחקנית מרן
אורי לא חזר

אמנות

תיאטרון

הוא הולך וחדש

הוא הלך בשרות (התיאטרון הקאמרי, מאת משה שמיר) היה מאורע אמנותי עוד לפני תשע שנים, כאשר הוצג לראשונה ערב מלחמת העצמאות. היה זה מחזהו הראשון של הסופר הצעיר והוא נתקבל כי תמרור, למרות שלא הצטיין בכישרון דרמטי. השבוע, במסגרת ההכנות לקראת השתתפותו בפסטיבל התיאטרון בפאריס, התכונן הקאמרי להצגת בכורה חדשה של אותו מחזה. למעשה היה זה מחזה חדש, שמיר, שהספיק בינתיים לכתוב שבעה מחזות, כתב אותו מחדש, שיף את הדמויות, ריכז את העלילה בקצב דרמטי יותר.

יוסף מילוא, שביים את המחזה לראשונה, בעזרתו של יצחק שדה המנוח, נעזר הפעם בסלמחאי מקצועי אחר, רביסון שאול ביבר, הציונתאי הנצחי. הוצאו קטעים רבים, נוסף קטע התייחד, בו מגלים שני אופיר את עצמו, כבודן הפלמ"ח, שייקה גולדשטיין.

פיצוץ הגשר. במקום לפתוח בעלילה, מתחילה ההצגה המחודשת בפרולוג: אוכרה הנערכת בקיבוץ גת-העמקים לבן הבכור, שנפל בפיצוץ גשר לפני עשר שנים. רק בתום הפרולוג, מתחיל המחזה, כמאורע המופלא מן ההכרח.

אורי, בן המשק, חזר הביתה לאחר שני תיים של לימוד. הוא מצא כי אביו וילי (אברהם בן-יוסף) נמצא בשליחות וכי אמו רותקה (בתיה לנצט) עברה לגור עם אברהם גורן (נתן כוגן). בעזרתה של מיקה (חנה מרון), עולה חדשה מסולין, מתאושש הצייר, מתערה בחיי המשק.

יום אחד נקרא אורי לפלמ"ח. שם הוא מתנדב לפוצץ גשר, כדי למנוע בוא הצבא הבריטי לנקודת הורדתם של מפעילים.

בקיבוץ, בינתיים, מרגישה מיקה, אשר הרתה לאורי, כי חברה נטש אותה. היא מחליטה לבצע הפלה מלאכותית, יוצאת בדרך העירה. ליד השער היא פוגשת את החברה חוזרים מפעולה אורי איננו בניי, הם הוא נהרג. מיקה חוזרת למשק.

הדחיפה האחרונה. מזה שנים, חלם מילוא על האפשרות להעלות את המחזה מחדש על הבמה, כדי להראות בצורה חיה את השניונים שחלו בנוף ובחושבי הארץ מאז אותם הימים.

אין לי כל ספק כי זהו המחזה המתאים ביותר לייצג את התיאטרון העברי, הסביר השבוע. דבר אחד ברור: לא היתה לו ברירה רבה. שטוס אין מחזה ישראלי אחר שי אפשר להציגו בחוף לארץ.

ספרים

מקור

זה התחיל בקיבוץ

זיוה בר עשת (יעקב דב אהרון, הוצאת גדיש, 315 עמוד) היא האשה הפאטאלית הראשונה של הספרות הישראלית וטוב יהיה אם תהיה גם האחרונה.

זיוה היא קיבוצניקית, או קיבוצאית, לפי חידושו של המחבר, הנושאה לצעיר המור, אך לא מספיק גברי לטעמה. כמי חדוה של חדוה ואני, היא רוצה לעזוב את הקיבוץ, אך לא בגלל גרביים, כי אם בגלל אפרים-בעלה — אותו היא מקוה להתחיל בחיים חדשים בעיר.

הם מתגוררים בבית אמה ביפו, ולשם בא השטן בדמותו של דניאל סלמון, סרן צבא-הקבע. מין ממבט ראשון.

כולנו סובלים. זיוה עוברת עם בעלה לראשון-לציון, אך איננה יכולה לשכוח את דניאל. המצב הדדי הוא מופיע שוב בחייה, על מנת להישאר, בידיעתו המלאה של הבעל חסר-האונים. מגדירה את הפרשה זיוה ה' משה את הפועל "אני סובלת, אתה סובל, כולנו סובלים", כאשר מעז בעלה, פלמחניק לשעבר, להתלונן.

לא פחות פילוסופי הוא המאהב, המתחבט בבעייה: "האם סבלי בלעדי האשה ה' זאת, פלוס אהבת בעלה, שקולים כנגד אהבתי איתה פלוס אהבת האשה אותי, פלוס סבל בעלה?" לתוך משוואה בעלת ששה נעלמים אלה, שכח המחבר להוסיף נעלם שביעי: סבל הקורא.

לאורך כל הספר, המסתתרים בטרמוריה ובה כתוב עברית מליצית בלתי מתקבלת על הדעת בפי קיבוצניקים ("בואי זיוה, כי כלתה נפשי אליך", אומר הבעל לאשתו, או: "שילקי לאורחים קפה"), זרה המחבר דמיון יות חולפות משונות, ביניהן:

● גימפומאנית אינטליגנטית במשרת ייצוג בחוף-לארץ, חברת המפלגה הפרוגרסיבית, דחקא;

● נערה דתית הקוראת את פרויד ברכבת;

● לבלר סאדיסט החונק חתול במשרדו;

● מין ד"ר גיקל ומר הייד '56, המסוגל לכל מעשה פשע בגלל עיניה היפות של זיוה, שאת מבטן היא מונעת ממנו.

● כל זאת לא היה קורה אלמלא שגאה זיוה את אביה בהיותה ילדה קטנה.

תרגום

סאנטה מארינה

נסיכת הזחב (אלכסנדר בארון, תרגום נחמן בן-עמי, הוצאת לדורי, 323 עמוד). כל מי שקרא בילדותו את בת מונטסומה, זוכר את מארינה, הנערה האינדיאנית שעזרה ל'הרנאן קורטאז' לכבוש את מקסיקו, כבוגרת. בנסיכת הזחב, שהיא מארינה עצמה, מופיעה האשה בקדושה נוצרית, שעשתה מה שעשתה כדי לעזור להשילט הנצרות בקרב האצטקים הפראים, ומתוך אהבתה לקורטאז.

פמוך על הדון. דון הרנאנדו של בארן, שכבש את מקסיקו עם 400 איש, הוא מעין תערובת של יגאל אלון והנסיך של מקימבלי, המעודד את החברה בקרב בקריאות כ"היי, בחורים יפהמים שלי!" נהג להישבע ב"חיי מצפוני" ומחכה בתור לזיווג של יום ראשון יחד עם כל החיילים.

מארינה, המשמשת ברגעי הפנאי שלה מתפקידה, כמתורגמנית של קורטאז, גם כפלוונס נייטינגליי אינדיאנית המרפאה פצעים בשתן חם, מתערבת יותר ויותר בענייניו של הכובש, עד שהיא נעשית לו חיונית. "בלילותיהם לא נאמרו מלים עגוגות, לא הוחלפו ליטופים רכים, לא נתחלקו בדברי אמון, מששכבו על יצועם, דיברו בנחת על בעיות מיניות, כשם שבעל ואשתו משיחים בעניין משק הבית".

הספר מלא הרפתקאות, שנכתב בעיני פולת להוליבוד, מסתיים כשמארינה משר לחד מעל פניו של קורטאז, אחרי שילדה לו בן מקוה. מארינה המחליטה לשמש כפטרונת ומליצית-יושר של אחיה האינדיאנים המנוצחים, אך יחד עם זאת נכונה תמיד לפקודתו של דון הרנאן.

ניתוחים פלאסטיים אינם חידושים של הזמנים המודרניים, מרמז מחבר. בארון, כי חילו של קורטאז היו סותמים חור בבטן בעכו החוף של אינדיאני מת.

תחרות ראל"ה

זוהי את המקום בו מבקרת השבוע נערת "ראל"ה" וזכה באחר הפרסים הנדולים: פרס ראשון — זוג אופני "ראל"ה"; פרס שני — שערן יד נהר 25 פרסים של עטי גלובוס כל אחד.

תנאי הפתרון:

אל תחלוש את תמונת-הנוף הזו. מספיק לשלוח את הפתרון הנ"ל כון ל"תחרות ראל"ה" ת.ד. 136, תל-אביב ולציון (א) היכן מבקרת נערת "ראל"ה" בגליון 977; (ב) את שמך וכתובתך; (ג) אם ברשותך אופניים ואם כן מאיזו תוצרת ו(ד) מדוע תרצה באופני "ראל"ה."

תמונת נוף זאת היא הראשונה בסדרה של עשר תמונות נוף שתפורסמה משך השבועות הבאים, בזאת זוג, במקום זה. זוהי מספר תמונות כרצונך ותשוחף בהגרלה לפי מספר פתרונותיך.

"ר א ל י" - אופני הפלדה "RALEIGH" - The All Steel Bicycle

פרס עשר לירות

יוגורל בין פותרי תשבץ "העולם הזה" 977

			7	6	5		4	3	2	1
11				10	9				8	
		17			16		15		14	13
								20		18
				21					19	
					25			24		22
						28		27	26	
										29
		31					30			32
			36		35			34		
				41		40		39		38
			45			44			43	42
									46	
					48		47			
										49
							50			

15. חברת תעופה בינלאומית 16. נוטה להתוררים 17. קהלה קדושה 18. טוביהו הוא ראשה 21. סגן-אלוף שנקטל בתאונת דרכים ושעל שמו נקרא מבצע מרכזי 23. איגוד הצעירים הנוצרים 25. גוי 27. חיתול-ענק 30. איץ העניין ברור 31. בראשי תיבות: 32. הלירה, למשל 34. מלך בישראל 36. בצוותא 38. רגנה לבי גינ 40. נביא תנ"כי 43. חטא 44. שנת השבת השחורה 46. בן נח 48. אית עברית.

מאוזן: 1. עליה ימונה כרמל 5. סיר ריקה חדשה 8. יין ופיע בבית-המשפט 12. למנת למסור עובד ותו 12. כלי בשח 14. התייר של פית 17. "ונקו" 1. פצע פתוח בקר 20. רעיון ה' סוד של החוק ה' ותייר עליית כל יתר י ארצה 21. טהור 2. טהור 22. איש ויל הים 24. אחת ומסכות 26. עתיר אי ישראלי 28. ס' ול הקלות 29. בר ה, למשל 30. אם 31. ירש מורחג 3. מלך חצור 37. ופעל תרופות ישר ולי 39. מלך סעוד ה הוא כזה 41.

אזנר: 1. אנקרה היא בירתה 2. ישעיהו אמוץ 42. אליזבט לג'ורג' השישי 43. יולות מילואים 45. צר 46. חס ושלוש 4. מצא אותה, מצא טוב 49. עיר בדרך ירושלים 50. עתודות.